

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z

Nr 4901
DOLNOŚLĄSKIE

1. Obiekt 5163

STAJNIA Z WOZOWNIA

2. Czas powstania

XVIII w. /?/
XIX w. 1924 r.

3. Miejscowość

K R A S K Ó W

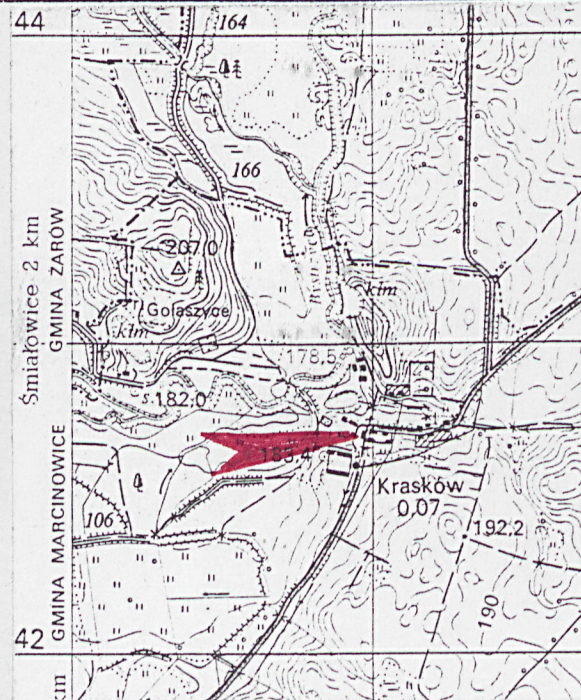
11.2

1

2.

4. Adres 58-124 Marcinowice
zespół pałacowy, Krasków 12

nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna

województwo ....wałbrzyskie.....

gmina ...Marcinowice.....

pow. ŚWIDNICA

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Crazcov, Kraczcov,
Kratzig, Kratzgau,
K r a t z k a u

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

województwo ....wrocławskie.....

powiat ...Świdnica.....

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

Nr 1462 /14 data 20.12.1995

Historia majątku - patrz karta oficyny pałacowej.

M. Jeżewska sądzi, że budynek wozowni i stajni, które nazywa oficyną pd./błędna orientacja/ został wzniesiony wraz z oficyną główną /pn./ ok. 1746 r., a w 1924 została przebudowana.

Rycina Wenera sprzed przebudowy pałacu, z 1738 r. przedstawia napewno inny budynek. Także inne są budynki na projekcie parku J.P. Lenné z 1848 r.

Różnica w grubości murów części pn. - grubsze oraz pozostałych dwóch członów, które mają mury na dwie cegły, wskazuje na dwie fazy powstawania budynku. Część pn. jest starsza, ale wątpliwe, aby pochodziła z poł. XVIII w, prawdopodobnie została wzniesiona w XIX w. W 1924 r. dobudowano centralną piętrową część mieszczącą na parterze wozownię, a na piętrze mieszkania oraz część pd. będącą stajnią. Wtedy też dobudowano małe skrzydło przy części pn. Cały tak uformowany budynek przykryto mansardowym dachem, co w znacznym stopniu upodobiło go do oficyny głównej, tworząc harmonijną oprawę dziedzica pałacowego. Inicjatorem przebudowy, i rozbudowy był G. von Salisch.

Po 1945 r. część pn. były użytkowana jako masarnia z chłodnią w małym skrzydle.

Miejscowość Krasków leży ok. 11 km na pn.-wsch. od Świdnicy, 4 km na pn. od szosy Wałbrzych - Wrocław, przy bocznej szosie z Marcinkowic do Domanic.

Zespół pałacowy usytuowany jest w zach. części wsi, po zach. stronie szosy, przy jej skręcie z pd. na wsch. Wjazd do zespołu na przedłużeniu wsch. odcinka szosy. Osią założenia jest pałac poprzedzony dużym wydłużonym Podjazdem.

Budynek stajni i wozowni stoi na wsch. granicy zespołu, tuż przy szosie, oddzielając ją od zespołu. Tuż przy jego pn. boku jest wjazd do zespołu. Budynek elewacją główną skierowany na podjazd, bez komunikacji /wjazd drzwi/ z szosą. Na pd. od budynku, równo z elewacją wsch. biegnie metalowe dekoracyjnie kute ogrodzenie na podmurówce, do drugiego wjazdu.

Materiał: część pn. - starszą zapewne z kamienia i cegły, pozostałe dwa człony i skrzydło z cegły, tynkowany.

Stropy: w części pn. belkowy trzcinową podsufitką, na masywnym podciągu. Także belkowe z trzcinową podsufitką na piętrze i poddaszu części środkowej - w mieszkaniach. W wozowni strop murowany na szerokim murowanym /betonowym ?/ podciągu. W stajni pd. murowany strop odcinkowy na stalowych belkach, ze stalowym osiowym podciąganiem podpieranym żeliwnymi skromnie profilowanymi kolumnkami.

Wieżba dachowa XX-wieczna spod piły mechanicznej, mansardowa, z nieregularnie rozmieszczonymi cienkimi krokiewkami, 2 rzędy stolicy stojących z mieszczącymi do płatwi, na których oparte krokiewki dolnych połaci. Wcięte w płytki jętki i jętki "kulawki", między jętkami rozpory. Krótkie stolce osiowe na jętkach podparty długimi zastrzałami, płatów kalenicowa. Krokiewki 2. poziomu na cienkich płatkach leżących na jętkach. Nadto niezależne wieszary podtrzymywane zastrzałami, a utrzymujące podciąg stropu. Dach pokryty nową karpiówką w koronkę, z nowym gzymsem między połaciowym z profilowanych desek.

Posadzki: w części pn. płatki lastrykowe, w wozowni beton, w stajni pd. duże prostokątne płyty granitowe nacinane w imitację małej kostki. W mieszkaniach na piętrze i poddaszu podłogi z desek.

Schody: drewniane, 1-biegowe zabiegowe z listwową balustradą i prosto dekorowanymi słupkami.

Wrota do wozowni szerokie 2-skrzydłowe deskowe, powtórnie odeskowane, na zawiasach pasowych. Do stajni pd. 2-skrzydłowe nowe deskowe ze szpungą i zastrzałem, na zawiasach pasowych. Także blaszane do d. masarni. Drzwi w części środkowej 1-skrzydłowe ramowo-płycinowe, opierane dodatkowo deskami, na zawiasach czopowych, zamek wpuszczany. Nadświetle ze szczerbinkami, zamykane zakrętkami 1-stronnymi, w nadświetlu kute kraty. W mieszkaniach 1-skrzydłowe ramowo-płycinowe w ościeżnicach z prostymi opaskami, na zawiasach czopowych, zamki wpuszczane. W chłodni blaszane, ciepłoszczelne.

<p>14. Kubatura</p> <p>do gzymsu ok. 1.580 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>parteru ok. 280 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>stajnie, wozownie i mieszkanie na piętrze</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>warsztaty i magazyny</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Po 1945 r. prosta adaptacja, głównie części pn. na cele masarni: wyłożenie glazurą i położenie nowych lastrikowych posadzek.</p> <p>Obecnie po 1994 r. wyremontowano dach, włącznie z nowym gzymsem międzypółaciowym. Reperacja tynków, pomalowanie.</p> <p>W planach adaptacja na cele warsztatowo-magazynowe oraz mieszkania, po przeprowadzeniu generalnego remontu.</p> <p>W ramach "uszlachetniania" wyglądu wmurowano po bokach wejści części centralnej okrągłe terrakotowe płytki z klasycyzującymi scenami mitologicznymi, przeniesione z innego obiektu.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Ogólnie dobry, w trakcie przeprowadzanego remontu i adaptacji na cele gospodarczo-mieszkalne.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne Por. kartę oficyny pałacowej.

25. Opracował

tekst mgr Karol Guttmejer, listopad 1995.
Imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki K. Guttmejer, XI.1995.
Imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. K. Guttmejer, XI.1995.
Imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO!

22. Bibliografia

- M. Jeżewska, Płac w Kraskowie, studium historyczno-architektoniczne, PP PKZ Wrocław, 1968 mps,

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki wkładka nr 1: c.d. opisu, spis zdjęć, zdjęcia, wkładka nr 2: plan, zdjęcia; wkładka nr 3: zdjęcia,

1. Miejscowość KRASKÓW woj. wałbrzyskie	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) stajnie z wozownią	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. opisu, spis zdjęć, zdjęcia.
--	---	---

c.d. OPISU

Okna: w częściach gospodarczych krosnowe, 2-dzielne ze słupkiem, na zawiasach czopowych, zakrętki dźwigniowe. W stajni pd. wyższe okna krosnowe z analogicznymi okuciami. W mieszkaniach skrzynkowe, 2-dzielne 2-poziomowe, na zawiasach czopowych, z zakrętkami dźwigniowymi. W oknach parteru listwowe i prętowe kraty.

W stajni pd. częściowo zachowane żeliwne słupki wydzielające boksy dla koni.

PLAN: wydłużony prostokąt /ok. 1:6/ 3-dzielny, prawie symetryczny, z centralną częścią nieco wryzalitowaną przed elewację zach., z dobudowanym prawie kwadratowym skrzydłem przy pn. końcu elewacji zach. Części boczne, wydłużone jednaprzestrzenne, pn. z wtórnymi podziałami wewnętrznymi /tu także były prawdopodobnie wozownia - zwróć uwagę na rozstaw otworów wjazdowych/, część centralna o dwóch traktach wzdłużnych, 3-dzielna.

Bryła: dość jednolita, symetryczna, część centralna 2-kondygnacyjowa, części boczne parterowe, wszystkie członowe, włącznie ze skrzydłem przykryte dachami mansardowymi 4- i 3-spadowymi.

Elewacje: gładkie, z małymi oknami, niezbyt regularnie rozmieszczonymi w elewacji wsch. oraz z przebudowanymi i zamurowanymi wjazdami wżowni, z regularnym rozstawem wejść i okien w pozostałych dwóch członach elewacji zach.

Instalacje: elektr. wodno-kanal. piece węglowe i akumulacyjne, odgromowa.

SPIS ZDJĘĆ: 1. Elewacja główna - zach. 2. Elewacja wsch. od szosy. 3. 4. Część centralna od W. i inicjały z datą 1924. 5. Widok od S.-W. 6. Widok od S.-E. 7. Elewacja N. 8. Pd. odcinek elewacji W. 9. Okno elewacji E. 10. Skrzydło od W. 11. Fragment schodów 12. Bruk w stajni pd. 13. Kolumnienka w stajni. 14. Słupek w stajni. 15. Wjazd do zespołu. 16. Fragment ogrodzenia zespołu. 17. 18. Terrakotowe medaliony wbudowane w 1995 r. w elewację W.

(imię, nazwisko, data)

Karol Guttmejer, XI.1995.

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

3.

1978 r.

5.

6.

7.

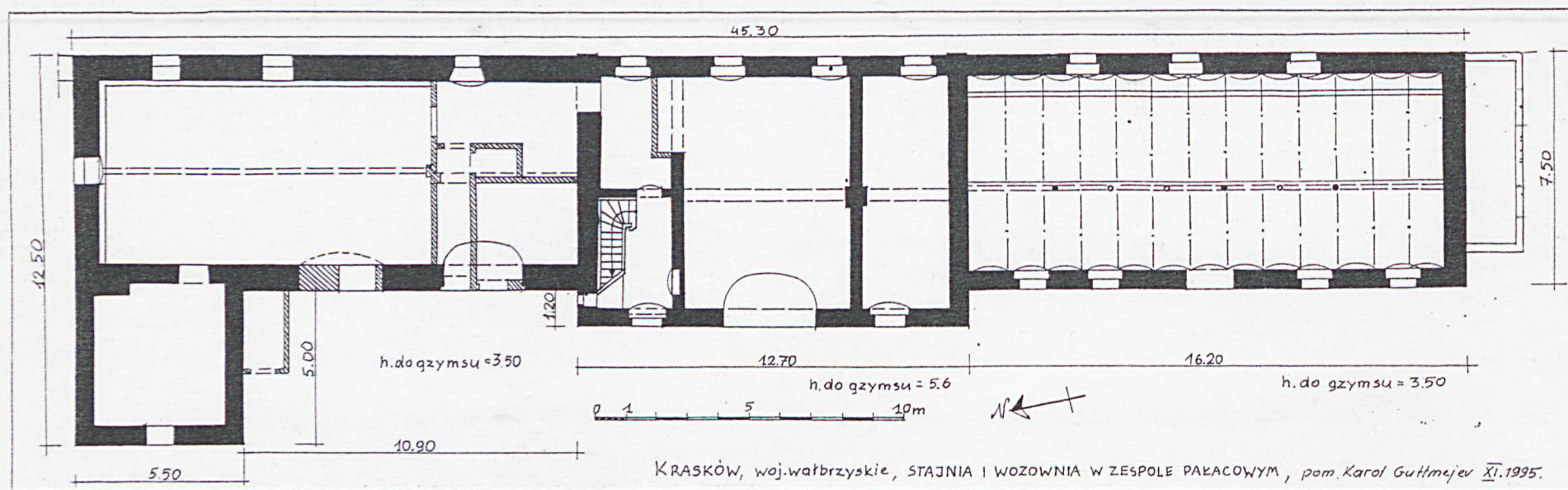
8.

1. Miejscowość **KRASKÓW**
woj. **wałbrzyskie**

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
wozownia ze stajnią

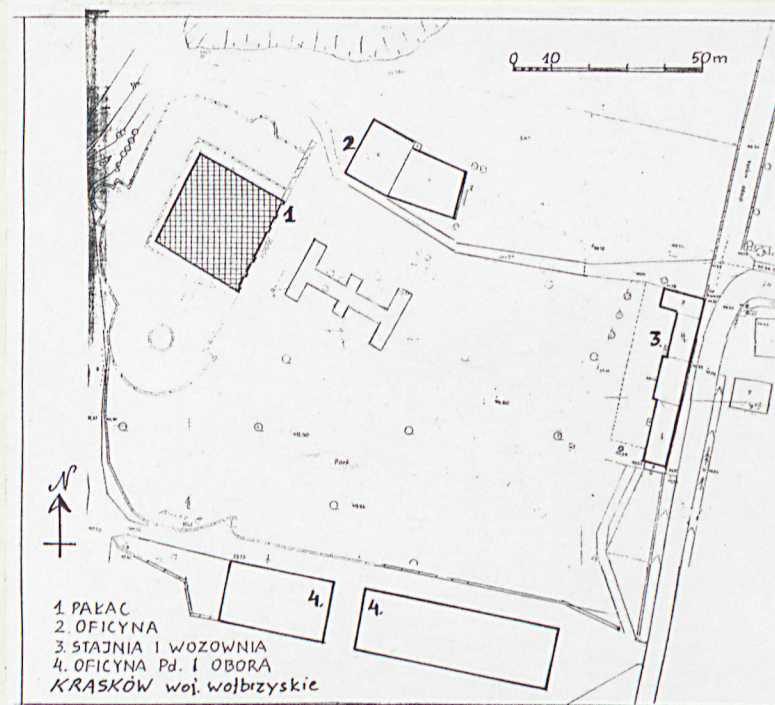
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
plan, zdjęcia,

9 Wkładkę założył: .....
(imię, nazwisko, data)
K. Guttmejer, XI.1995.

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

11.

12.

10.

13.

14.

1. Miejscowość

KRASKÓW
woj. wałbrzyskie

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

wozowina ze stajnią

3. Zawartość wkładki (nazwa)

zdjęcia,

15.

16.

Wkładkę założył: .....

K. Guttmejer, XI.1995. (imię, nazwisko, data)

17.

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

18.